

Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računamo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnost se nahajata v Ptuj, gledališko poslojpe številke 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 43.

V Ptuj v nedeljo dne 22. oktobra 1911.

XII. letnik.

Italijansko-turška vojna.

Ptuj, 18. oktobra 1911.

Položaj je še vedno skoraj nespremenjen, ker se ni na diplomatičnem polju ničesar znamenitega zgodilo in tudi ni prišlo do nobene odločilne bitke. Na vsak način se ne more govoriti o nekakem zmagovalnem napredovanju Italijanov v Tripolis in celo znana širokoustnost laškega časopisja ne vè mnogo „o zmagah“ poročati. Turčija sama se vedno bolj na odločilne boje pripravlja in oborožuje. Na Turškem je splošno mnenje, da se mora ta boj do konca izvojevati in da se ne sme pod nobenim pogojem odnehati. Zaradi tega je tudi vsako poskušeno posredovanje drugih držav ostalo popolnoma brezuspešno. V naslednjem prinašamo zopet nekaj pomembnejših poročil iz preteklega tedna.

Italijanski nameni.

Laški listi poročajo, da namerava Italija v Tripolis nove ceste in železnice graditi in da se bode vsled tega rimski državni zbornici tozadevni postavni načrt o javnih delih predložil.

Italijanske zahteve.

Laška vlada je naznanila, da bode vojno odškodnino zahtevala, ako bi Turki z vojsko ne odnehali.

Turški glasovi.

Velikemu vezirju so grozili s smrtjo, ako bi turška vlada hotela Tripolis odstopiti. Voditeljem italijanskih bank so poslali dinamične pošiljave. V vijaletu Adrianopol se je poklalo 15.000 vojakov na novo pod orožje. Tri bataljoni obvarujejo obrežje pri Chalkidike. Izredno veliko prostovoljcev prihaja. V Dardanelah je baje polno morskih min, kar vzmernirja vso trgovino. Italijanskim listom se je poštni debit za Turčijo odtegnil. Iz Solonika, Smyrne in drugih trgovskih mest se poroča, da je gospodarski boj kot Italijanov na celi črti prišel. V ta namen so ustanovili v Konstantinoplu „Društvo sovražstva proti Italiji“.

Obmejni boji s Črnogorci.

17 Črnogorcev je na meji streljalo na turško stražo, ki je z ognjem odgovorila. Turki so imeli 2 mrtva in 3 ranjena, Črnogorci pa 15 mrtvih.

Zaplenjene laške barke.

V Smyrni so doslej 65 italijanskih bark zaplenili. Istotako postopajo Turki v drugih mestih.

Laške priprave.

Iz Rima se poroča, da bode italijanska vlada letnike 1889 in 1887, skupno 200.000 mož pod orožje poklcala. Listi zahtevajo, da naj se turška mesta Smyrna in Soloniki zasede.

Turška zbornica.

14. okt. je sultan turško zbornico otvoril. V prestolnem govoru je sultan prav odločno proti Italiji nastopil. Laško postopanje je proti pravicam narodov. Turki ne bodejo napadali pravic drugih, ali svoje lastne hočejo braniti.

Vojni oklici.

Komitè narodnega združenja v Stambulu je

izdal oklic, v katerem se priporoča boj do noža proti Italijanom. Oklic konča z besedami: „Mi bode mo preje Evropo razbili, predno bi roparski Italijanom le eno ped zemlje odstopili“. Vpliv tega oklica je velikanski.

Kolera.

Čimbolj prihajajo italijanski vojaki v Tripolis, tembolj se tudi kolera razširja. Že prvi dan po izkrcanju je bilo 28 slučajev kolere.

Italijanske šole zaprte.

Po vsej Turčiji so bile laške šole zaprte; učitelje je turška vlada izgnala.

Turški parniki odpluli.

17. t. m. je ena turška morska divizija od Zlatega roga z neznanim ciljem odplula.

Tripolis in njega prebivalstvo.

Da si naši čitatelji zamorejo predstaviti severno-afričansko deželo, zaradi katere se je vnela med Italijo in Turčijo vojna, hočemo jo malo popisati. Tripolis je turški vijalet in meji na vzhodu na Egipt, na zahodu pa na Tunis. S kraji Fessan in Barka obsega Tripolis okroglo 1 milijon 50.000 kvadratnih kilometrov; torej je skoraj dvakrat tako velika dežela kakor Nemčija. Prebivalstva je okroglo 1 milijon. V starem veku imenovali so mesto Oea; pozneje so sicilijanski Grki to mesto z sosednimi Sabethra in Liptis v tripoličansko pokrajino združili. V 7. stoletju priborili so si Arabci to pokrajino od Rimljanov. V 15. stoletju pa je postal Tripolis neodvisen. Leta 1509 prišla je dežela pod špansko vlado in l. 1551 so si jo osvojili Turki. Tripolis bil je skozi stoletja dežela morskih roparjev. Šele ko so leta 1830 Francozi sosedno deželo Algier premagali, prišel je morskemu roparstvu ob tripoličanskem obrežju konec.

V notranjem dežele so razmere še danes žalostne. Na pol divji narodi preprečijo Evropejcem pot. Zato je tudi dežela še precej neznan. Najbolj znano je glavno mesto Tripolis, od koder odhajajo razna pota karavan. To mesto ima 40.000 prebivalcev in precej trgovine. Zlasti se izvažajo iz Tripolisa štravsovo perje, sačijan, elfenbein, zlato in halfa-travo. Mesto samo je seveda krasno, kakor vsa orientalska mesta.

Deloma so bile okoli mesta trdnjave, ki pa seveda nimajo nobenega modernega pomena, kakor se je to že zdaj v vojni izkazalo. Turška nadvlada še ni dosti spremenila afričanskega značaja. Tistih par Evropejcev ne pomeni ničesar napram 50.000 Afrikancev in orientalskih Judov. Glavni praznik je Marabu; na ta dan pride do 80.000 Afrikancev v mesto. Ko se je ta dan zadržal praznoval, uprlo se je 800 turških vojakov, ki se jih je čez postavnih 5 let v službi držalo. Takrat je bil tudi tripoličanski poglavar bej Redvan paša umorjen. Italijani bodejo imeli s to deželo vsekakor dolgo opraviti.

Boji v Tripolisu.

Soloniki, 11. okt. Tukajšnji turški komitè je dobil brzojavko iz Tripolisa, kjer se nujno za pomoč prosi, češ da se Arabci

v boju proti Italijanom doslej niso obnesli. Komitè je Turkom v Tripolisu priporočal, da naj proglasijo sveto vojsko.

Malta, 12. okt. Italijani so v bližini mesta Tripolis 3 turške magacine za smodnik v zrak spustili. Turški vojaki so prišli v oazo pri Tripolisu po vodo, ali Italijani so 2 ustrelili, 35 ranili in 200 vjeli.

Rim, 11. okt. Iz Tripolisa se poroča, da je prvi vojaški oddelek Italijanov izkrcan. En arabski poglavar je prišel na krov laškega parnika „Pisa“ in se je podvrgel. V Tripolis je dospelo še 19 vojaških transportov Italijanov, ki so takoj z izkrcanjem pričeli. Položaj turških vojakov v notranjem dežele je baje obupen. Lastniki kamel so dezertirali. Ali turška vlada je zapovedala komandantu, naj se do zadnjega moža bori.

Konstantinopol, 13. okt. Listi poročajo, da je bil oddelek italijanskih vojakov premagan. Italijani so imeli 1600 mrtvih in ranjenih. Turki so se baje 100 km od morja nazaj potegnili.

Turški vojaški atašè Ali Fethi Bei je izjavil o bojnem načrtu Turkov sledeče: Blazno bi bilo, ako bi mi z malimi sredstvi hoteli bitko na javnem polju. Mi bode mo trajni in čakali. Arabci nam bodejo zanesljivo pomagali. Že zdaj so nekatera plemena kavaljerijske oddelke ustanovila, ki bodo Italijanom jako nevarni. Turški parnik „Derna“ je pripeljal še 30.000 modernih pušk za Arabce. V kratkem bode mo imeli v notranjem dežele zbranih 10.000 vojakov in trikrat toliko Arabcev. Nadaljevali bode mo borbo z neštivilnimi malimi boji. Naši nasprotniki se ne bodejo zamogli nikdar počiti in tako bode mo polagoma obkrožili glavno mesto.

Milano, 13. okt. Doslej so Italijani v Tripolisu 25.000 mož izkrcali. Baje je vojska že doslej 5000 milijonov lir koštala. Tudi 11 letalnih strojev so v Tripolis odposlali. Tripoličanski župan Hassun paša je Turke izdal in se Lahom prodal.

Konstantinopol, 14. okt. 300 Turkov je napadlo laške pozicije pri Tripolisu. Italijani so imeli velike izgube. Fezzanski muttesarif je prišel z 20.000 Turki v Djebel el Gharf in maršira proti Tripolisu. Šajk iz Senusse je proglasil sveto vojsko proti Italijanom. Nekaj arabskih plemen iz Egipta je prišlo že po mesta Benghasi.

Tripolis, 16. okt. Danes je dospelo tusem 16 laških parnikov z vojaki, ki so se takoj izkrcali. Italijanski listi prinašajo neverjetne vesti o zmagah v tripoličanski pokrajini.

Konstantinopol, 17. okt. Pri Derni so streljali Turki na laško barko s 60 vojaki. Vsi Italijani so bili ubiti. Italijanski parniki so potem proti Derni streljali, brez da bi napravili škodo. Pri Asisie so turški vojaki pod obristom Nechet napadli Italijane. Italijani so imeli velike izgube. Tudi pri Elkarbi je prišlo do boja. Italijani so izgubili 100 mož

in so zbežali v mesto Tripolis. Obrist Nechet je imenovan za tripoličanskega valija.

Stališče drugih držav.

Angleži so odločno proti temu, da bi napravili Italijani ob tripoličanskem obrežju, zlasti v Tobruku, trdnjave. Pravijo, da tega pod nobenim pogojem ne bodo dopustili.

Iz Bulgarije se vedno iz novega poroča, da država na meji mobilizira. Uradno se to sicer zanika, kakor je že navada.

Iz Petersburga se poroča, da je Rusija Turčiji hudo grozila, ako bi ta njene barke z žitjem plenila. Turčija je dala zadovoljivi odgovor.

Turška vlada je velevlastim odgovorila, da zamore le tedaj v pogajanja stopiti, ako se prizna turško nadvlado nad Tripolisom.

Črnogorska vlada izjavlja, da napadajo turški vojaki ob meji Črnogorce. Tudi rumunska vlada je hudo vznemirjena. V Bulgariji se naprej mobilizira.

Velevlasti so se baje posredovanja za mir naveščale in bodejo z njim popolnoma ponehale.

Avstrija in Italija. „Zeit“ poroča, da je počasnost italijanske mobilizacije povzročila mnogo začudenja. Najprej se je hotelo vojake na jugu za Tripolis mobilizirati. Ali ti so se baje uprli. Zato skoraj 2 tedna ni prišla ekspedicijska armada skupaj. Kar se je na severnem Italijanskem (proti avstrijski meji) mobiliziralo, je ostalo večidel doma. To postopanje in zlasti nadzorovanje avstrijskih bark v adrijskem morju povzroči mnogo nezaupanja proti Italiji.

Zadnji telegrami.

Tripolis, 18. okt. Italijani hočejo z vojski mesto Homs zasesti. Vojaki so se že v spremstvu raznih bojnih parnikov tja podali. Turško posadko se je opozorilo, naj se uda.

Konstantinopol, 18. okt. Turški poslanec mesta Benghasi Jussuf Šetvan zbral je 8.000 prostovoljcev. Na Tuneskem zbral je Mehmed bei 30.000 turških prostovoljcev, s katerimi je že tripoličansko mejo prekorčil. Z njim so se združili iz Egipta došli prostovoljci. Arabci okoli mesta Benghasi so pričeli Turkom odločno pomagati. Turki se pripravljajo na veliki napad na mesto Tripolis. Vojaki in Arabci so navdušeni. Pomožni prostovoljci iz notranjega dežele so dobro oboroženi. Italijani so napravili okoli mesta šance in trdnjave.

Konstantinopol, 18. okt. Turški ministerski svet je sklenil, da ne sprejme nobenega posredovanja in da se bode torej vojska z vso odločnostjo nadaljevala.

Konstantinopol, 18. okt. Pred Mytilene je dospelo američansko brodovje, obstoječe iz 6 velikih bojnih ladij in nekaj uničevalcev torpedovk. Dospelje tam nahajajoče laške torpedovke so izginile.

Avstrija oborožuje?

Dunaj, 18. okt. „Berliner Tagblatt“ poroča iz Konstantinopla: Turški vladi dela zbiranje avstrijskih vojakov ob turški meji mnogo skrbi. Čuje se, da sta dva avstro-ogrška armadna kôra postavljena na vojno stanje. (Uradno se to vest zanika.)

Poslanci so zopet mnogo preveč govorili, kajti z dolgotrajnimi, za neizvežbane mase proračunjenimi govori se pač ničesar ne doseže. Edino dragoceni čas zbornice se na ta način zapravlja. Po seji dné 13. t. m. je prišlo do nekega prepira med posl. Malikom in Wastianom ter Marckhlo. Prvaški listi registrirajo Malikove nepremišljene napade na nemške sodnike z velikim veseljem. Sploh so zdaj slovenski poslanci najboljše trabanti „Proč od Rimovca“ Malika... Zanimivo je govoril posl. Marckhl o Lika-železnici, katera je za Štajersko velikega pomena. Ako se to železnico prepreči, potem se prepreči tudi gospodarski razvitek vzhodne in južno-vzhodne Štajerske. Vlada mora enkrat pokazati, da Ogrji ne smejo z nami delati, kakor bi hoteli! Na pondelkovi seji se je prvo čitanje draginskih predlogov končalo. Tudi ta seja ni bila zanimiva. Predlogi glede draginje so se odstopili tozadevnim odsekom, ki bodejo o njih tekom 14 dneh poročali. Istotako se je izročilo uradniške predloge dotičnim odsekom. Potem se je vršil daljši razgovor o dalmatinskih železnicah, brez da bi se prišlo v tej zadevi do kakšnega zaključka. Ko je bila zbornica že precej prazna, predlagali so Italijani, naj se vrši razprava o laški visoki šoli pred ono v državnem proračunu. Ta predlog je bil s 45 glasovi sprejet. Prav zanimivo je, da so zanj tudi slovenski poslanci glasovali. Lansko leto so hoteli slovenski poslanci zbornico razbiti, da ne bi se uresničila laška visoka šola. Letos pa glasujejo zato, da se preje o tej nepotrebnosti šol razpravlja nego o državnih potrebščinah. Res, prvaško-slovenska politika postaja z vsakim dnevom bolj zmedena in škodljiva! —

Revolucija na Kitajskem.

Na Kitajskem je izbruhnila revolucija, ki je izredno krvava in nevarna. Velikanska ta država stoji v uporu in uporniki hočejo cesarja vreči ter republiko ustanoviti. Vzroki tega upora so iskati v starem sovraštvu Kitajcev proti tujcem. Pred par leti dala je kitajska vlada nekemu konzorciju domačinov koncesijo, da sezida železnico od Sečuana v Hunang, torej okroglo 400 kilometrov. Ker so doslej vedno Evropejci železnice gradili, zavladalo je nad to dovolitvijo veliko veselje. V hipu so zbrali kapitalisti 10 milijonov taelov skupaj. Ali 4 leta pozneje ni bil niti 1 km železnice zgrajen, pač pa je ves denar izginil. Nabirati se denarja zdaj ni moglo več. Zato so oblasti ednostavno potrebne svote za železnico potom posebnih davkov dvigale. Medtem je prišla l. 1910 špekulacija v akcijah za kaučuk; dotični kapitalisti so železnični denar zopet za to špekulacijo žrtvovali in — denar ljudstva je zopet izginil. Zdaj je cesarska vlada v Pekingju koncesijo nazaj potegnila in jo dala nekemu tujemu konzorciju. Mogotci so pričeli hujskati proti tujcem in pričelo se je nevarno gibanje. Podkralj Tuan Fang je hotel pomiriti; ali mo-

ral je pred uporniki bežati in njegovo palačo so požgali. Zdjaj so iz Pekinga vojake proti upornikom poslali. Prišlo je do hudih bojev, v katerih je bilo 2000 vojakov in 10.000 upornikov ubitih. Za Evropejce na zahodnem Kitajskem ni nevarnosti. V slučaju nevarnosti bi tudi takoj velevlasti posredovale in mir napravile. Tudi avstrijski parnik „Franz Josef I.“ je priplul v Shangaj, da varuje naše podanike.

Davek na užigalice. Država špekulira še vedno, kaj bi bilo za njen žakelj bolje: monopol na produkcijo ali na razprodajo. Pri prvemu bi morala država vse dosedanje fabrike užigalic kupiti. Potem bi pa imela tudi eksport užigalic v roki. Ali bržkone bode vlada le monopol za razprodajo predlagala. Potem bi se uresničenje nadaljnih fabrik preprečilo, dosedanje pa v kartel združilo. Vsaki fabriki bi država določila, koliko užigalic sme izdelovati in bi obenem tudi cene določila. Seveda bi država potem užigalice veliko dražje prodajala. Na Avstrijskem izdelujejo fabrike 1000 milijardov užigalic v vrednosti 15 milijonov kron. Avstrija porabi od tega 75 milijardov (1 milijarda je 1000 milijonov); v inozemstvo pa gré užigalic za 4 milijone kron na leto. Pri prodajalnem monopolu pridobila bi država na leto 6—10 milijonov kron.

Ogrski proračun za leto 1912 kaže 1.667.091.211 rednih dohodkov in 1.580.378.496 K rednih izdatkov. Tukaj je torej nekaj preostanka. V izrednem proračunu pa je čez 86% milijonov primanjkljaja.

Napad na italijanskega kralja. Ko se je laški kralj zadnjič iz Pise odpeljal in so stražniki progog pregledali, ustrelilo je 4 oseb nanje. Enega napadalca so takoj vjeli, ostale pa pozneje. Vjeti so anarhisti, ki so hoteli kralja umoriti.

Na Portugalskem, kjer so šele pred kratkem kralja spodili in republiko uresničili, poskušali so monarhisti zopet vlado vreči. Sam pretendent dom Miguel de Braganza se je krvavega upora udeležil. Od vseh strani so prihajali večidel klerikalni oboroženi monarhisti in v nekaterih mestih so celo proglasili kraljestvo. Ali republikanski vojaki so upornike obkrožili in popolnoma uničili. Njih voditelj Ceneiro je moral zbežati in z njim tudi dom Miguel. Portugalska je pač tekom let preveč trpela pod klerikalnim gospodarstvom, da bi se zopet udala.

Dopisi.

Sv. Lenart slov. gor. I. kmet: Zdravo! Kam pa? — **II. kmet:** Z otroki v nemško šolo. — **I. kmet:** Vpisovanje se šele začne v Vseh svetnikih. Koliko otrok pa pošlješ v šolo? — **II. kmet:** Dva velika, mali Franci pa naj začne v slovensko šolo hoditi! — **I. kmet:** Zakaj pa? Ravno te male moreš v nemško šolo poslati, kër se v prvem razredu najbolj lahko uči. Veliki se ne učijo več tako dobro. Slo-

Ljudstvo v Tripolisu.

Predeleža slika kaže nekaj podobice, ki naj označijo značilne poteze ljudskega življenja v zdaj tako znani pokrajini Tripolis. Na levi strani vidimo domačina puščave, afričanskega Arabca na konju; kakor znano, so ravno Arabci italijanski vojni najbolj nevarni, kër so stradanja v tej goli pokrajini navajeni in tako rekoč na konjih rojeni. Izvrstni jezdeci in obenem od najnežnejše mladosti sem na orodje vajeni, so prav nevarni sovražniki. Na desni strani zgoraj (levo) vidimo domačo judovsko družino, poleg nje pa tripoličanske turške domačinke. Spodaj konečno pa je videti tabor divjih, pogumnih in brezobzirnih Beduincev, ki so se tudi Turkom podali.

Volkstypen aus Tripolis.

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, univa se edino z **„Steckenpferd“ lili-nim mlečnim milom** (znamka „Steckenpferd“ od Bergmann & Co. Teichta & E. Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.

Politični pregled. Državni zbor.

Državna zbornica se je v zadnjih sejah večinoma z raznimi predlogi glede draginje pečala.

vensko se takoj lahko nauči. A nemško pa mora znati, drugače ne pride po svetu dalje. — II. kmet: Gospod župnik so mi napovedali tako. — I. kmet: Ti se znajo motiti! Znajz župnik tudi nemško? — II. kmet: To se zna! — I. kmet: Zna slovenski odvetnik nemško? — II. kmet: Tudi! — I. kmet: Zna slovenski zdravnik nemško? — II. kmet: Gotovo! — I. kmet: Zdaj vidiš, da izobraženi Slovenci nemški jezik govorijo in tudi svoje otroke pustijo nemško učiti. Le mi kmetje pa bi morali neumni ostati in se le slovensko učiti. Zdaj se spoznaš? — II. kmet: Ja prijatelj, ob vseh svetnikih dam tudi malega Franca v nemško šolo!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Ljubi „Štajerc“! Le redko kedaj se sliši kaj iz našega pohorskega kočca. Kaj bi ti bili tudi pravili? Bival je dolgo časa mir pri nas. A zdaj je vse razburjeno. Naš generalisimus je zatrobil v svoj rog, poklical je vse svoje adjutante v župnijo. Kaj jim je neki povedal? Poslušajte, ljubi kristjani! Blaženi pastir, katerega je bil škof poslal pred par leti v naš lep trg, pasti nedolžne ovčice in jim oznanjevati „mir“ in „ljubezen“, pravil jim je neki tako-le: „Črez nekoliko tednov se vršijo pri nas volitve v občinski odbor. Tamkaj sede danes nekateri vrli, nevtrujeni možje našega trga, ki pa malo preveč svobodno in nemški manjlo. Vaše delo bo, si izmisliti sredstva, s katerimi odstranimo te može in spravimo na njih mesto pristne „klerikalne prvake“. Opisal jim je še natanko vsa pota, katera morajo hoditi. Čudili se bote, odkod li ta fini možiček vse to ve, saj ne pride nikamor. Ta gospodič ima jako dolge tipalnice, v najskrivnejše zatičje lahko potiplje iz svojega ozadja, nič mu ne ostane zakrito, vsako malenkost zve. Kdo pa so neki njegovi strežaji? Čudili se boste. Prvi in najmarljivejši je „liberalni“ učitelj Lešnik, kateri je še le pred kratkim potom § 19 javil v Mariburgu, da se ne udeležuje političnih akcij. Seveda takrat je bilo razpisano mesto def. učitelja v Sv. Lovrencu in po tem je hrepenel in čakal je §, po katerem bi prišel bliže svojemu kraju. Pa usoda mu ni bila ugodna. Njegov zvest pomagac pa je gosp. Brezočnik jun. Ker nima volilne pravice, moral mu je oče dati pooblastilo, s katerim je kot kompanjon Lešnika, ki tudi ni volilec, reklamiral vse volilce iz volilne liste, ki so le malo nevarni prvaškimi klerikalci. O veljavnosti takšnih reklamacij na tem mestu ne bomo govorili. Najlepše pa šele pride. Ker so Sv. Lovrencani radi drznega delovanja teh gospodičev malo zagodrnjali, se predrzneta ta monotonosa mladeniča, poklicata župana gosp. Michelitscha v občinsko pisarno, in mu pretita tamkaj s sodnijo, ako ne akceptira njihovega dela. To pa je že malo preveč, tudi naša potrebnost ima meje! St. Lovrencani pa bodo pri volitvi pokazali, da se ne bojijo ne prvakov in ne klerikalcev. V občini hočemo imeti delavne volilce. Zato na delo! Porabimo še čas, ki nam je dan! Dan volitve mora nas najti pripravljene. Saj naši volilci tudi gotovo ne bodo volili može, kakor je renegat Koder, ki je še pred par leti močno in še želi nabijal, danes pa, ker je gostilničar in se že k mogotcem šteje, drugim primke daje, katerih ne moremo tukaj zapisati, ker ti ljudje nimajo toliko kakor on — (najbrž tudi dolgove k svojemu premoženju šteje). Sanjalo se je že našim prvaaškimi klerikalci tudi, da že imajo sredi trga svoj „narodni dom“. Kupiti namreč hočejo posestvo Heinschkovo. Mislimo pa, da gospa Pezzi, ki je pristinca Nemka, ne bo izročila to posestvo prvacom; gotovo se bodo naši tudi drugi kupci. Za danes dovolj, ljubi „Štajerc“, prihodnjič dalje.

Ljutomer. Pri nas imamo velezanimive razmere. Političnih strank je naštel neki frakar najrajst in pol. K zadnji spada menda Karlek in njegovi trije ranocelniki. Odkar je zaslovel poštnjak dr. Grossmann kot „štempelmož“, se je začelo v Ljutomeru novo življenje. Okoli njega se sučejo stari koleki, kojih še ni otipala nobena židovska dlaka. Vse hoče imeti štempelne — mlado in staro. Geldjud bode se najbrž potrudil, da dobi primerno zalogo raznih štempelnov. Prostorov ima dovolj; tozadevno posebno sposobnost pa mu je priznala sodnija v dovolj jasni in prozorni obliki. Le glede razuma je še treba pomisliti. Njegovi ptički popevijo namreč

jako čudne pesmice in ljudstvo spremlja te nežne stvarice z veseljem, kajti Bog je stvaril ljubke majhne pevce in človek je prepričan, da izražajo resnico! — Naši zvezarji, osobito posojilničarji, ne poznajo razlike med petkom in svetkom. Najbrž imajo dovoljenje od „Belecubaba“, da smejo zavživati tudi takrat meso, ko se zalagajo doma žene in otroci s postnimi jedmi. Pobljšajte se, možakarji! — Seršenova gostilna je sedaj vsa predručena. Vse je nekako praznično in za kurje oči je tako poskrbljeno, da ti gostje ne napravijo nobenih bolečin. Le uboga družina trpi. Te reve, kojih porabi „narodni dom“ na leto prav lepo število, vidijo čudne prikazni in baje nadnaravno svetlobo v možujah. Pa zakaj?! — Gospod učitelj Karba, ki so podedovali letos velikanske gorice, berejo že 14 dni. Mi jim privoščimo dobro bratev, saj so blaga duša. Nikoli ne štenkajo in za novice se tudi ne brigajo ampak poznajo le svetopisemski „da“ in „ne“. Tovarš.

Nič ni boljšega

za hitro prireditev jako okusne goveje juhe kot

Kreuzstern **MAGGI** JEVE

kocke za govejo juho

à 5 vinarjev.

MAGGI'jeve kocke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.

Prave samo z imenom MAGGI in z varstveno znakom zvezdo s križcem.

391

Kmetovalcem v ptujskem okraju!

(O sejmih in živinoreji.)

Glasom odloka c. k. namestništva se je živinske sejmje v Ptuj zaprlo; vzrok te odloče je dejstvo, da se je pojavila

Tripolis.

Naša slika se tiče seveda italijansko-turške vojne. Ravno ta podoba nam skuša predstaviti nekaj znamenitosti od Italijanov že zavzetega glavnega mesta Tripolisa. Zgoraj vidimo na levi strani podobo admirala Faravelli, zapovednika italijanske mornarice pred Tripolisom. Na desni strani zgoraj vidimo zopet sliko dr. Tilger, nemškega konzula v Tripolisu, ki se je zlasti uspešno zato zavzemal, da se pri celi vojni ni drugim Evropejcem ničesar zgodilo. Med tema dvema vidimo poslopje italijanske banke di Roma v Tripolisu, ki je bilo v veliki nevarnosti pred jezo turških domačinov. V drugem oddelku naše slike vidimo na levi strani kamenito, na turški način zamenjano cesto v Tripolisu. Povsed seveda polno kamenja, stopnic in jam. Na desni strani vidimo zgoraj serajl ter poslopje tripolidskega gubernerja, prvega poglavarja v pokrajini. Spodaj pa je naslikana trdnjava ali »for« Sharel Shat. Spodaj konečno je opaziti stare turške trdnjave, fore in bastijone, ki jih je seveda italijansko obstreljanje večidel popolnoma uničilo.

na enem posestvu v ormožkem okraju kuga na gobcih in parkljih. Z ozirom na veliko gospodarsko škodo te določbe obrnil se je okrajni načelnik Ornič tako brzojavno na c. k. namestništvo in je prosil, naj se določbo razveljavi ter ptujske sejmje zopet dovoli. Tej prošnji je namestništvo tudi ugodilo, tako da so ptujski živinski sejmje zopet dovoljeni.

Kako velikega pomena so ti ptujski sejmje za celi okraj, pač ni treba posebej ponavljati. Njih pomen za kmetovalce in za živinorejo sploh je velikanski. Leta 1900 se je prignalo na ptujske sejmje le 6.000 svinj, leta 1910 pa že 36.000 svinj, to pa vkljub temu, da so bili novembra in decembra meseca sejmje zaradi kuge na gobcih in parkljih zaprti. Po železnici se je izvozilo l. 1910 skupno 26.000 svinj, medtem ko pred 25 leti naš kmet sploh nobene svinje prodati ni zamogel. Ako se računni vrednost ene svinje s 50 K, potem pomeni to 1½ milijona kron dohodka, ki so ga pripravili ptujski sejmje našemu kmetu! Lokalna potrebnost pa v teh številkah niti vračunjena ni.

Istotako se je tudi naša živinoreja vkljub letom suše dvignila. Sedanji napredni okrajni zastop ptujski z vrlim svojim načelnikom Orničom si je stavil nalogo, da tudi živinorejo po možnosti pospešuje, v koliko mu je bilo to zaradi zgradbe prepotrebni okrajnih cest mogoče. Skozi 10 let nakupoval je napredni okrajni zastop plemske merjasce, plemske bike in bikice in jih je kmetovalcem oddajal. Ornič in okrajnemu zastopu grè torej zaslug, da se je živinoreja v ptujskem okraju tako lepo razvila. Kdor je videl našo živino pred 10 leti, bode najbolje razloček poznal. Tudi mestna občina ptujska objavlja redno v vseh važnih listih poročila o ptujskih sejmih in privabi s tem kupce od najoddaljenejših krajev.

Z globoko hvaležnostjo mora kmetstvo prebivalstvo opazovati vrlo delovanje tega naprednega zastopa, ki ne pozna nobenih političnih in narodnih razlik, kadar se gre za gospodarsko delo!

Novice.

Naš koledar. Naš itak znani, priznani in splošno priljubljeni „Štajerc“ev kmetški koledar“ izšel bode letos že petič. Ko smo ta koledar prvič izdali, hoteli smo raznim zahtevam ustreči. Najprvo smo hoteli našim naprednim kmetom nekaj več podat, kakor dobijo iz starih kmetških pratik, s katerimi se nezavedne ljudi že skozi desetletja v nazadnjaštvu ter klerikalni odvisnosti obdržava. In kaj je pravzaprav na taki „pratik“, naj bo potem „mala“ ali „ve-

lika, „stara“ ali „nova“? Tiste svetniške podobice gotovo niso namenjene po umetnosti ali oliki hrepenečim dušam. To so slike za „analfabete“; bolje bi bilo, da bi se slovenskemu ljudstvu čitanje učilo, nego da se gotovo duševno lenobo s karikaturnimi najnižje vrste podpira. . . Hoteli smo pa tudi z našim „Štajercem“ koledarjem ljudstvu vse tisto podati, kar ravno tekom leta v praktičnem življenju potrebuje. Tako seznanek sejmov, dolobče pošte, kalendarij, zapisnike, gospodarske drobtinice. In obenem smo hoteli ljudstvu podati berilo, — knjigo s koristnim čitvom, kakor ga je v slovenskem jeziku žalibog tako malo. Tudi naši nasprotniki nam morajo priznati — seveda v kolikor so pošteni — da smo tem ciljem v polni meri, vsaj z ozirom na malenkostne razmere in mala sredstva, ustregli. Naš koledar se je tekom petih let tako hitro in tako nepričakovano lepo razvil in razširil, da se ne samo naši strupeni nasprotniki, marveč da se tudi mi sami čudimo! Prosimo, kateri koledar v slovenskem jeziku zamore zaznamovati taki napredek? „Narodna stranka“ nas je skušala v tem (kakor sploh v vsem) oponašati; pa tej bankerotni gospódi je hudo spodletelo! Klerikalci so naš koledar proklinjali in psovali in bojkotirali; pa se jim je isto zgodilo, kakor pri listu „Štajercu“: čimbolj so proklinjali, temvečji blagoslov je spremljal naše delo! Tako se je naš koledar tekom let domačil in tisočeri prijatelji ga vsako leto težko pričakujejo ter z veseljem pozdravljajo. Tudi letos imamo že večji del naklade naročene. Ker bode naš koledar že koncem tega meseca (oktobra) izšel, naj se torej vsak, ki ga hoče sigurno dobiti, takoj naroči. Koledar koštal bode zopet samo 60 vin., s poštnino 70 vin.; kdor si ga naroči, stori najbolje, ako pošlje teh 70 vinarjev v znakmah na upravništvo „Štajerca“. Kdor pa naroči 10 koledarjev, dobi enega zastonj. Kar se tiče vsebine, omenimo še danes, da bode letošnji koledar prinašal celo vrsto krasnih slik, večinoma iz naših štajerskih vinogradov. Razven cele vrste velepotrebnih gospodarskih člankov prinašal bode tudi prevode iz krasnih kmetijskih spisov štajerskega pisatelja Petra Rosegger itd. Z eno besedo: koledar bode zopet na visočini časa! Opozorjamo torej cenjene prijatelje še enkrat na kmalušno izdajo koledarja za leto 1912 in pričakujemo najhitrejše naročbe!

Letošnja žetev. Mednarodni kmetijski inštitut v Rimu objavlja sledečo cenitev v tonah (1 tona 1000 kilogramov): Pšenica: Francoska 8,712.800, Anglija 1,739.500, Italija 5,230.000, Ogrska 5,244.200, Rusija 17,240.000, Severna Amerika 17,992.200, Kanada 5,579.200. — Rž: Francoska, 1,222.200, Ogrska 1,380.000, Rusija 20,400.000, Sev. Amerika 777.400. — J e č m e n : Anglija 1,403.400, Ogrska 1,625.500, Rumunija 550.000, Rusija 8,500.000, Sev. Amerika 3,110.000, Kanada 1,122.500. — O v e s : Anglija 2,720.900, Ogrska 1,397.500, Rusija 13,360.000, Sev. Amerika 12,228.400, Kanada 9,677.700. — K o r u z a : Italija 2,380.000, Ru-

sija 1,620.000, Sev. Amerika 69,501.700. — Ako se primerja letošnja žetev z lansko in to v procentih, dobi se glasom teh številka take uspeh: Za pšenico 100 5 %, za rž 96 4 %, za ječmen 99 5 %, oves 88 9 in koruzo 86 6 %. Torej je letošnja svetovna žetev nekaj slabša od lanske.

Prvaški polomi. V Ljubljani se vrši zdaj sodnijska razprava proti brezvestnim voditeljem prvaškega podjetja „Agro-Merkur“, ki je imel edini namen, škodovati nemškemu trgovcu, ki je pa v resnici na naravnost neverjetni način škodoval slovenskemu prebivalstvu. Razprava je že doslej dokazala gorostasne razmere v prvaško-zagriženem gospodarstvu. Kadar bode ta razprava pred sodnijo dokončana, prinesli bomo natančno poročilo, tako da bodejo tudi naši čitatelji videli, v kakšno brezno vodi brezvestna srbofilška slovenska politika.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Oj ti revolverji! Naš prijatelj Tebničmar pridrvel je zadnjič v naše uredništvo. Ves spehan pobral je hitro vse čike, spil kozarec vode in pričel v eni sapi pripovedovati: „Jejmene, jejmene, kaj se je zgodilo! Sto škrcneljnev škofov bi dal, da bi se to ne bilo zgodilo! Jejmene, jejmene“ . . . Naš urednik si je prižgal pipico podražnega tobaka in je potem hladnokrvno vprašal: „Ja kaj se ti pa je zgodilo, ljubi Tebničmar?“ — „Meni nič“, je zagromel v odgovor; „meni nič, ali v državnem zboru so vse poslance postrelili!“ — „Holt“, rekel je redakter, „vsi poslanci niso postreljeni; tudi sto jih ni postreljenih; tudi dva nista postreljena; pravzaprav ni nobeden poslanec ustreljen; in sploh se je na ministre streljalo; poleg tega pa tudi noben minister ni bil ustreljen!“ — Grdo je Tebničmar urednika pogledal: „Aha, ti hočeš zopet vse bolje vedeti. Ali meni je moj prijatelj Brenčič vse natanko povedal. In kar vem, to pa vem! Miha tudi vè, kar vè! Stvar je bila takale: Miha Brenčič je edino vsled svoje duševne zmožnosti poslanec. On ima nov „überciger“ in „noticibil“. V Ptuj pri Pichldorfu ga sicer še ne priznajo; ali v Pichldorfu samem velja Miha že za ministra. Odkar je zrebca proč dal, avancirali so ga domačini za ministra. Minister Miha je torej sedel zadnjič v zbornici in je ravno malo kimal ter premišljal o rešitvi ljudstva, ko so antikristi pričeli streljati. Premisliti moraš, da Brenčič streljanja ni navajen. Kot deček je le s fičafajem streljal, kadar so se igrali ravbar in žendar. Pri soldatih pa je tudi le s krtačo po konjskih repih streljal. In zdaj se misli, kako je to streljanje Miho prestrašilo! Ko bi bil Miha tam, kamor je Dalmatince meril, pa bi ga bil zadel. In kaj bi bilo potem, kaj bi bilo, jejmene, jejmene“ . . . Naš

urednik je pomilovalno odgovoril: „Ne žalostni, Tebničmar, Miha je zdrav in nič se mu ni zgodilo“. — „Kaj, nič?“ pravi Tebničmar; „nič se mu ni zgodilo? Zakaj je pa potem Miha nove spodnje hlače kupil?“ . . .

Dr. Brumen v Ptujju je še pred nedolгим časom v listih izjavil, da nima v svoji pisarni ničesar opraviti in da vsled tega po prvaških časopisih pisari. Nam se možičelj smili; kajti prazna pisarna pomeni za advokata to, kar pomeni za kmeta prazni hlev. Lahko bi tudi tega devetkrat brihtnega dr. Brumena tako izdatno zafkrnili, da bi zopet par let jeziček za zobmi držal. Kajti pečat denuncijanta nosi ta junak in mučenik ptujškega prvaštva še vedno na čelu. Ali, kakor rečeno, nam se Brumen smili! Revež je imel v življenju toliko smole, da pač ni čuda, ako se mu v glavi že vsa mogoča godba meša. Zato mu iz vsega srca priporočamo veselje, da vsako jutro za prvim stamperlom slivovke enega justičnega ministra pchrusta. Dober tek, gospod „Advokat Dr. Brumen!“ Le hrustajte ministre; zaradi Vas gotovo ne bodedo nobene ministrske penzije več plačavali! Le hrustajte, ljubljanski listi imajo hvala Bogu dovolj prostora, da Vaše prežvekane literarne „čike“ sprejemajo. Le hrustajte, gospodine doktor, — samo to pazite, da Vam enkrat ne ostane kakšna koščica v goltancu. Kajti potem bi se moralčno zadavili in — po pravici povedano! — škoda bi bilo za Vas! V resnici škoda, kajti v pasjih dnevih in v predpustu ste Vi vendar „najpomembnejši“ Ptujčan! Bolje kakor vsi članki in „Slov. narodu“ bi Vam seveda koristilo, ako bi nas hoteli zopet enkrat tožiti. Kajti v tožbah proti „Štajercu“ imate skoraj toliko sreče kakor v tožbah za stare farske testamente. . .

„Sloga“ se v zadnji številki zopet nekaj vjeda in misli, da nimamo družega opravka, kakor da bi se z njo pripravili. Vboga sirotal! Stokrat smo že ponavljali, da je „Sloga“ za nas ravno toliko vredna, kakor Blažev žegen: ne koristi nič, škoduje pa tudi nič! „Sloga“ je pravzaprav danes edini humoristični list na spodnjem štajerskem. In čimbolj izliva svoj strup čez našega urednika, tembolj smešna je ta cunjica. V predzadnji številki smo napisali par vrstic o vinski trgatvi, v kateri smo skušali izraziti veselje nad trgatvijo samo. To seveda „Slogi“ ni prav, ker si morajo njeni slammati pisarji pri kislemu kranjskem cvičku navdušenja iskati. „Sloga“ pravi, da mi pri trgatvi samo na „pijančevanje“ in na „šnops“ mislimo. Ej, fantek v Ljubljani, ne kaži svoje prismojenosti celemu svetu! Ne, prijateljček, „šnops“ se žge iz češpelj, krompirja, pa tudi iz tiste tvarine, ki jo dobavljajo iz neke „drekefabrike“ pri Gradcu in ki se v taki obilici nahaja v glavi

Od vojske.

Naša slika nam kaže podobe iz prvega časa turško-italijanske vojne. Na desni strani vidimo italijanske vojake, ki so začetkom vojne pobegnili iz Tripolisa proti otoku Malta. Bila je žalostna slika, ta skupina prestrašenih mož, žensk in otrok, ki so bojzljivo na vse strani gledali, je-li ne prihaja od kje kaka nepoznana nevarnost. Neko staro pripeljali so na parah na barko, kjer je hotela na domači zemlji svoje oči zapreti. Konzulatski tolmač Saman spremljal je begunce, ki jih je

domače prebivalstvo s prav sovražnimi pogledi odslovilo. Arabski čolnarji jih niti peljati niso hoteli. Turška policija je potem nastopila, da so prišli begunci na krov laških torpedovk, kjer so jih italijanski mornarji z bratovsko ljubeznijo sprejeli. — Na levi strani naše slike vidimo turško barko, ki so jo Italijani v pristani Tarentud vjeli; turške vojne ujetnike se ravnokar izcava. — V sredini pa kaže naša slika podobo majorja Cagni, italijanskega poveljnika glavnega mesta Tripolisa.

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila kar sem samo slišala!

Pri

pralnem ekstraktu „Ženska hvala“

sem se pa

sama prepričala,

da je najboljši in najzanesljivejši pralni prašek ter, da popolnoma nadomešča vsako bélenje perila. S pralnim ekstraktom „Ženska hvala“ namočeno perilo, pere se v polovico krajšem času, brez truda in popolnoma čisto.

Sloginih" urednikov. To pa pač priznamo, da je štajersko vino za piti, ravno tako, kakor je Kranjski cviček za solato zabeliti. In to na vsak način ni lepo, da so nam pri "Slogi" naše izborne kapljice tako nevošljivi. Ako bi nas lepo prosili, bi jim morda poslali sodček mošta; seveda, pri "Slogi" so tako brihtni, da bi bržkone ta mošt z žlico jedli... Pa še nekaj: "Sloga" se jezi čez nas, pa čez celi svet sploh. Kajti z njeno preselitvijo v Celje niti "narodna banka" ni zadovoljna. Ako "Sloga" Lesničar in Gandler jezita, potem res ne razumemo, zakaj štira svoj žolč nad "Štajerca". Pri "Slogi" naj enkrat prišli do prepričanja, da je škoda vsakega groša, s katerim se vzdružuje te "cajtunge", in so celo haložanskim kravam v smeh. In zdaj naj ljuba "Sloga" naprej psuje. Wer schimpft, der kauft!

V "Slovencu" je neko ptujsko farče zopet enkrat povedalo, da "Štajerc" umira... 99 krat je to že povedalo! Dotični dolgočasni črnoknež pravi, da je spor med "stranko" Malika in ono Rauterja "Štajercu" grozovito škodoval in da na kmetih sploh ni nobene hiše več, v kateri bi se naš list čital... Oj ti celibaterska neobčutljivost ti! Tudi tukaj je želja oče te misli! Pobožnemu dopisunu ožlindranega ljubljanskega študenta da bodi povedano, da se "Štajerc" še nikdar tako dobro ni počutil, kakor sedaj. Le na spodnjem štajerskem odločno začasno državnoborskih volitev nad 400 priložnih naročnikov pridobili. Naš list izhaja zdaj vedno s prilogo, torej na 10 straneh in je vselej kakor največji slovensko pisani list. In lahko trdimo, da bode v kratkem na 2 strani priloge dobil, tako da bode naš list 12 strani. Vsa črna hujskarija torej prav nič ne pomaga nasprotnikom; pač pa pomaga nam! Kar se pa tiče naših čitateljev, pošepečimo omenjenemu dopisunu na uho, da je 99% naših čitateljev slovenskih kmetov. In če nimamo celo v slovenskih farožih naših naročnikov nego pobožni "Slovenec", čeprav vsak slovenski duhovnik danes primoran, v nasprotju s krščanskimi nauki "politiko delati". Tudi kakalni dopisun, ki pita "Slovenca" s takimi sumnostmi, naj torej raje svojo duhovniško službo opravlja, kakor da bi se zabetal neslanosti o nazadovanju "Štajerca". V popolnoma odkritosrčno povemo, da so nam bili čerikalci vedno najboljši pomočniki!

Lep živinozdravnik je prvaški zagriženec Franc Pirnat, okrajni živinozdravnik v Slovenskem Gradcu. Možakar misli, da sme z ljudmi biti tako grobo in neotesano občevati, kakor z živino. Ali živina je nema in se ne more pritoževati. Ali živina je nema in se ne more pritoževati; ljudje na Štajerskem pa so se davno že zveličali sultanskih turških šeg. Živinozdravnik Pirnat naj bi enkrat resnico premislil, da je on tisti kmet tu, ne pa kmeti zanj. Potem bi pač svojim robatim postopanjem ponehal. Prebivalstvo se tega človeka že skoraj boji in mnogo je, ki se sploh zaradi Pirnata ne upajo več v njegovo sejmje obiskovati. Seveda, vsakdo se Pirnatovih surovosti tudi ne pusti dopasti. Tako je bil ta mogočni Pirnat glasom sodbe okrajne sodnice v Slov. Gradcu z dne 27. julija 1910 zaradi žaljenja časti po § 488 k. p. obsojen na 80 K globe. Nadalje je bil drugič od iste sodnice obsojen po § 491 6. p. zopet na 80 K globe. Vse to še ni njegove vroče prvaške krvi pomirilo. Pred kratkim enkrat se je spravil Pirnat zopet nad posestnika g. Bartla Verhovnik in mu je brez vsacega vzroka očital falotovstvo. To si seveda Verhovnik ni pustil dopasti in prišel je Pirnata torej k sodnji. Tam je pričakaval srce v hlače padlo in niti poskusil ni, da bi Verhovniku falotarije dokazal. Zato je Pirnat zopet na 50 K globe obsojen. Sodnik mu je tudi prav resno priporočal, da naj se zamir priučí. Kaj pa bi se kmetu zgodilo, ako se spozabil in bi surovega Pirnata skozi

vrata vrغل? Kmet vendar nima živinozdravnika zastonj! Zato pa sme tudi od njega uljudnosti in dostojnosti zahtevati. Opozarjamo pristojno oblast na divjanje tega Pirnata in upamo, da mu bode resnico v obraz povedala. Drugače si bodejo kmetje sami pomagali!

Iz celjskega okraja je hrvatska vlada prepovedala uvoz parkljarjev zaradi obstoječe kuge na gobcih in parkljah.

Vinogradnike opozarjamo na današnji inzerat vinogradniške zadruga v Ptuj (Weinbaugenossenschaft). Le-ta kupuje vinski mošt in to po najvišjih cenah.

Poročil se je pred kratkim gospod J. Wau-potoč, knjigovodja in posestnik iz Ormoža z gospodično Rpozaljo Pelc, hčerko veleposestnika, gostilničarja in lesnega trgovca iz Celnice nad Mariborom. Bilo srečno!

Za živinorejce. Zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem predlagala je že pred daljšim časom, da naj se nakupi plemsko živino na Zgornjem Štajerskem, kjer je letos malo krme, in naj se jo naseli na Spodnjo Štajersko, kjer ne čutijo letos pomanjkanja krme tako hudo. Tudi kmetijska družba se je s tem važnim vprašanjem pečala. Zastopnik omenjene zveze kmetijskih zadrug je bil te dni pri poljedelskemu ministru. Vlada je obljubila, da se bode s tem v gospodarskem oziru velevažnim vprašanjem pečala. Upati je — in skrb poslancev bi bila, da to ne zaspi! — Da se kmalu kaj odločnega stori. Kajti edino s pospeševanjem domače živinoreje si zamoremo vstvariti boljšo gospodarsko bodočnost.

Viničarske tečaje priredi štajerski deželni odbor tudi v prihodnjem letu na raznih deželnih zavodih. Natančnejši pogoji o sprejemu in tečajih samih so razvidni v inzeratu današnje številke.

Mokronosi napadalci. Kočarska sinova Viktor Gumsej in Franc Olub v sv. Dubu pri Konjicah sta metala kamenje na avtomobil, v katerem sta se m. dr. peljala namestnik grof Clary ter knez Windischgrätz. Napadalec sta že vjeta.

Pazite na deco! 12 letna rudarjeva hčerka Alojzija Kamlang v sv. Lenartu pri Trbovljah

prišla je v kolo mlina. Dekletce je bilo težko ranjeno.

Kradel je kakor sraka v Mariboru, Celovcu in Lembahu monter Anton Hainiš. Dali so ga pod ključ.

Zverinstvo. Posestniku Klančnik v sv. Martinu na Paki je neki hudobnež v hlevu konja zaklal.

Nesreče. Delavec Jelen v Št. Pavlu pri Preboldu je padel iz podstrešja in se težko ranil. — Rudar Janez Kasa prišel je v Hrastniku med "hunte"; težko ranjenega so oddali v bolnico.

Otrok — požigalec. Z užigalicami igral se je 6 letni sinček vžitkarice Marije Kodovnik v Hrenovi. Nenadzorovani otrok je pri graščaku Gallètu gospodarsko poslopje zažgal. Pogorelo je mrve za 9.000 K.

Zgorel bi kmalu 3 letni Franc Nendl v Mariboru. Bil je sam v zaklenjenem stanovanju, kjer je iz neznanih vzrokov nastal ogenj. Že nezavednega otroka so skozi okno v zadnjem hipu rešili.

V moško obleko sta zlezli kmetijski hčerki Urša Dremel in Justa Zdolšek v Št. Vidu pri Smarju. Potem sta pri posestniku Roser razsajali in bi kmalu nekega otroka ubili. Babnici sta sodnji naznanjeni.

Povozil je posestnik Franc Čebular pri Rogatcu vžitkarja Anderlica. Potem ga je pustil ranjenega ležati. Anderlic je ponoči umrl; Čebularja pa so sodnji naznanili.

Ponesrečil je pri sekanju drv delavec Franc Mulej v Celju. Ranil se je s sekiro na trebuhu tako težko, da je v bolnici umrl.

Ponočna trgatve. Posestnikoma Krempus in Grobelnik v Zeleznem so neznaní tatovi iz gorice vse grozdje po noči ukradli. Tudi so trte poškodevali.

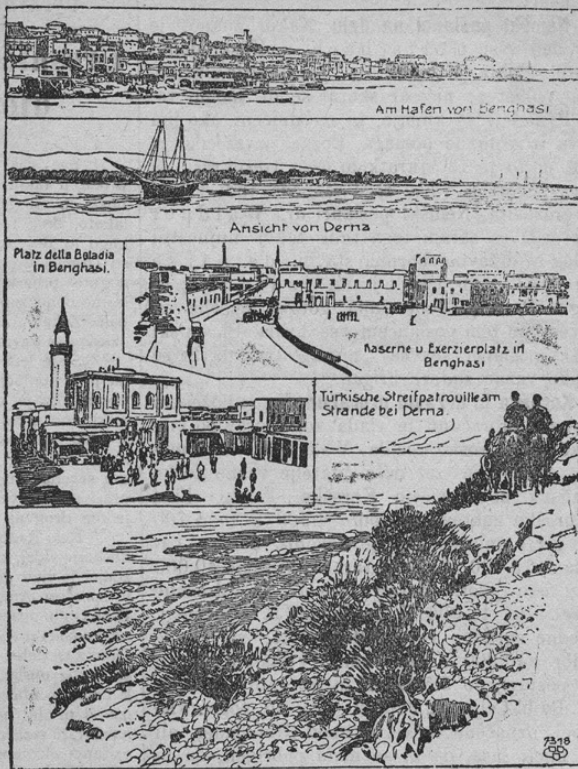
Požar. Pogorela je ciglarna župana Faleschini v Brežicah. Skode je za 6.000 K.

Kolo v vrednosti 200 K ukradel je neznaní tat tiskarju Rabitsch v Mariboru.

Prstani Matere Božje. Neznaní tat ukradel je pri Gornem Gradu romarski Materi Božji dva prstana. Tata še niso vjeli.

Od vojske.

Vojska med Italijo in Turčijo se torej v polni meri nadaljuje. Danes hočemo cenjenim čitateljem par poglavitnih podob iz dotičnih vojnih krajev podati. Naša slika prinaša podobe iz cele pokrajine Tripolis, odnosno od njenih glavnih pristanov. Zgoraj vidimo pristan mesta Benghasi. Glasom poročil so Italijani to mesto že bombardirali in se je tam mošnje turško prebivalstvo junaško branilo. Benghasi spada med važnejše točke vojne se tikočih pokrajin. — Druga važna točka je mesto Derna, katerega sliko vidimo pod podobo mesta Benghasi. Poroča se, da so Italijani v bližini te turške postojanke prvič na suho stopili, ko so Tripolis zavzeli. — Pod to podobo vidimo turško vojašnico in prostor za ekserciranje v zgoraj označenem mestu Benghasi. Kakor se vidi, je vojašnica prav prostorna in za tamošnje razmere lepa. — Da imajo čitatelji nekaj vpogleda v turška tripoličanska mesta sama, vidimo pod vojašnico glavni trg mesta Beughasi, imenovan trg della Beladia. Trg je prav prostoren in za afričanske razmere tudi dovolj lep; poleg tega obsega celo vrsto znamenitosti in zgodovinskih spomenikov. — Spodaj na sliki opazimo končno morsko obrežje ob mestu Derna, ob katerem patrolira ravno turški vojaški oddelek.

Šaka gospodinja,

190 katera želi pripraviti dobro kavo, uporablja najraje „pravega : Francka:“ s kavnim mlinčkom, ki se izdeluje temeljem največje skrbnosti že dolgo let v zagrebški tovarni.

Ta izborni domači izdelek najtopleje priporočamo.

vilov. polikrov bra-slike stanu izkr-jorja polis.

Železniške tatvine. Študenta Antona Završnik iz Bočne pri Celju in tiskarja Dušana Štefanoviča zasleduje sodišče; na sumu sta, da sta napravila razne tatvine po železnici.

Milinski kamen razbil se je pri mlinu graščine v Brežicah. Kamen je strebo prebil. K sreči ni bilo nikogar v mlinu. Bajje je neki odpuščeni delavec na kamen dal smodnik in s tem nalašč nesrečo povzročil.

Neumno streljanje. Pri streljanju iz možnarjev je fantu Antonu Plac v Ravnah pri Šoštanju odrgalo več prstov ter ga tudi na obrazu hudo poškodovalo.

Rop. 18. t. m. je bila gospodična Emma Sorko iz Ptuja pri gozdu v Rabldorfu od neznanega zločinca napadena. Ropar ji je vzela denar (1.60 K) in zlato uhane ter je potem zbežal. Ropar je okroglo 20 let star, velik, suh, ima malo brk in jako slako obleko ter čevlje. Sumi se, da je kak „vandrovc“. Oblasti ga zasledujejo.

Iz Koroškega.

Nekateri naši dopisniki na Koroškem nočejo na noben način razumeti, da zamoremo le tedaj njih spise objavljati, ako pridejo pravčasno in so obenem stvarni ter politično potrebni. S vsako farško lumparijo se ne moremo pečati. Tajnosti farovških kuharic nas ne zanimajo. Naš list prinaša le zadeve, ki so zoiroma na splošni blagor ljudstva potrebne. In teh tudi ne moremo objavljati, ako pridejo šele potem, ko so se s njimi vsi drugi listi pečali. Pa še nekaj! Res je, da se je „Štajerca“, v zadnjih letih izredno lepo po Koroškem razširil. Ž veseljem lahko poročamo, da se je število naših koroških odjemalcev potrojilo. Ali vkljub temu bi se dalo še mnogo več napraviti! Naši prijatelji naj se le malo potrudi in dobili bodejo toliko odjemalcev „Štajerca“, da bomo lahko mnogo več prostora za koroške razmere žrtvovali. Pomisliti morajo naši prijatelji, da je „Štajerc“ edini list, ki se odločno in brezobzirno proti pomevalni „Š-Mirovi“ stranki boruje. Torej le na delo! Nakirajte novih naročnikov! Nabirajte čitatelje! Nabirajte inzerente! Delajte za „Štajerca“ in — „Štajerc“ bode še uspešneje za vas delal!

Nemški poslanci na delu. Kakor znano, je večji deli vasi Görtshach v Zilski dolini pogorel. Požar je uničil vse hiše, žitje, krmo, mrvo, pohištvo; ničesar skoraj se ni moglo rešiti. Prizadeti so kmetje, ki so uničeni, ako jim država izdatno ne pomaga. Požar povzročila je strela in to je že v kratkem času tretjikrat, da je vas pogorela. Vsled tega je beda tudi v resnici grozovita. Nemški poslanci dr. Waldner in tovariši so zaradi tega tudi takoj nujnostni predlog v državni zbornici stavili, da naj se pogorelec takoj in izdatno pomaga. Predlog bode imel gotovo uspeha in gre vestnim tem poslancem vsa hvala. Slovenski koroški poslanec seveda „nima časa“, da bi se za take važne zadeve brigal.

Koroška in državni proračun. V predloženem državnem proračunu je vlada zopet prav po mačehsko na Koroško mislila. V sledečem naj omenimo glavne in za naše čitatelje važne točke proračuna, ki se tičejo Koroške. Verski sklad za Koroško zahteva podpore 4.600 K in 5.700 kron. Za regulacijo Zile je dovolila država kakor lani 19.000 K. Za agrarne operacije 40.000 kron; isto svoto dovoli dežela. Za državne obrtne šole 11.000 K in 5.000 K subvencij. Za redne zgradbe cest 239.484 K; za vodne zgradbe 340.900 K. Za rudnik v Raiblu je na novo postavljeno 5.500 K in za bratovsko skladišče Raibl-Celje 12.370 K. To so poglavitve posebej označene točke. Gospod Grafenauer, ali niste imeli časa, da bi se malo pobrigali, da bi vlada za slovenske dele Koroške malo več dovolila?!

Tatvine. V Beljaku je neka dekla krčmarici Elsi Rauter precej srebrnih žlic ukradla. Mesarju Negru istotam pa je nekdo 90 K vredno kolo ukradla.

Iz nesrečne ljubezni skočila je v Beljaku neka kelnercia v Dravo. K sreči so jo pravočasno rešili.

Pazite na deco! 12 letni Rudolf Schweiger pri Zgornji Beli je padel v vodo in utonil. Drugi dan so maleda mrliča našli.

Težki sum. Zaprl so hlapca Hans Schuster iz Vrbe, ker ga sumničijo roparskega čmura.

Skala ubila je 11 letnega Alberta Steinacher pri Zgornji Beli. Skala je padla na nesrečnega otroka iz 50 m visoke gore; bila je 5 centov teža.

Obesil se je kmeti fant Franc Lampersberger v občini Gschies.

Poneveril je delavec Čabušnik v Afritzu svojemu gospodarju 400 K in je potem pobegnul. Zdaj so ga orožniki vjeli; ali ves denar je že zapravil.

Veliki vlom se je zgodil v farovžu občine Winklern. Tatovi so jako mnogo pokradli.

Velika poštna tatvina. Na kolodvoru v Treibachu so tatovi vlomili v poštni voz in ukradli čez 7.000 K denarja. Dva sumljiva fanta sta že zaprta.

Naši častiti naročniki in uvrstniki naj poslušno na znanje vzamejo, da mi plačila na nas le tedaj pripoznamo, kadar se denar po poštni nakaznici ali položnici pošne hranilnice na našo upravništvu pošlje, ali tedaj, kadar se zneski neposredno v našem upravništvu v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3, proti potrdilu prevzamejo.

Plačila, katera prevzamejo druge osebe, nimajo za nas nobene veljavnosti.

Upravništvu „Štajerca“ v Ptuj.

Uresničenje električnega podjetja in — kmet.

Piše Alojzij Križanič, Vel. Nedelja.

Svoj čas, kakor še dandanes, bila je vsaka prirodna prikazen takorekoč strah, zlasti pri prostem kmetu. Ime noval in tolmočil si je vsak po svoje; ta je oznanjeval lakoto, drug točo in nevihto, tretji zopet vojsko, bolezen, kugo in Bog zna kaj še vse. In v sv. pismu beremo, da so Izraelci v puščavi, ko jim je Mojzes table z zapovedmi z gore prinesel, katere mu je Bog s svojim prstom lastnoručno zapisal med gromom in bliskom, se silno bali. Zakaj? Zato, ker niso poznali električnih učinkov oziroma naravnih zakonov.

Še le leta 1752 se je posrečilo Benjamin Franklinu, da je s pomočjo papirnatega zrnja, katerega je v zrak pognal, da je kakor balon obvisel oziroma letel, izvalil električno iskro iz oblakov s pomočjo vrvice, na kateri je imel svilo oziroma železen ključ, da je kar strmel in s tem dokazal, da so oblaki re električni. Ljudje so se mu seveda smejali, kakor še dandanes vsako novost prezirajo, ali vendar ti zdaj že vsak otrok zna, zakaj je oni drog na mnogih hišah, ki se mu strelvod pravi.

Nek Ranol Pictet je leta 1879 med gromom in bliskom videl, da je črn oblak zakril vsjo pokrajino in zdajci je nad gozdom se prikazala silna svetloba, ki pa je spet po grmenju prešla. Dne 24. oktobra 1870 so v Draždanah opazovali čudno svetlobo proti severju, imenovano severni sij. In leta 1672 je magdeburški župan Oton Querike izumil prvi „električni kolovrat“. Začeli so ljudje misliti, da bi bila elektrika tista sila ki naj bi k brzemu občavanju pripomogla; medtem ko je Morze izumil pisalni brzojav („telegraf“). Medtem ko so pričeli izdelovati različne tako zvane galvanske člene ali baterije oziroma elemente, ki so proizvajali elektriko spej na višje. Ko je Amerikanec Bell leta 1876 izumil oziroma zboljšal orodje, ki ga je učitelj Reiss v Frankobrodu leta 1861 učencem pokazoval, da je to brzorek ali „telefon“; mislili so, kako bi se zboljšalo da bi tudi okoli stoječi ljudje zamogli slišati ne samo posameznik. Kmalu na to je Hughes izumil „mikrofon“ in dandanes ima vsak telefon mikrofonskega pošiljalca, zvezanega s telefonskim priinostjem, tako da se tudi vsako najmanjši šumenje sliši. Ko je Amerikanec Edison pooglenil rastlinake vlakna tudi človeške lase, in te v brezdražen stan svetilnice spravil ter spustil galvanski tok, dobil je žarečo električno svetilnico, ki je jo danes že vsak videl. Odnosno sta Davi in Jablockov naredila sveči oziroma žagi podobno „luč na oblok“ ki je skoraž kakor sonce

močna. Šele ko so izumili „elektromagnete“ in s pomočjo teh „magnetov in dinamo-električne stroje“ so zamogli električni tok uporabljati na veliko in razširjati luč dan in dalje, nakar so jo slednji tudi za prenašanje sil službo pri ljudeh upeljali. Rečimo, koliko moči ima tekoča voda, ki je pa ne moremo povsod rabiti; kjer bi se jo trebalo, tam je pa ni. Koliko železnic se gonijo galvanskim tokom, namesto pare. In koliko tisočev je velikih podjetij n. pr. v Donavicu, Češkem, v premoških kopalnih rudog; ali „akumulatorji“ ki povzročijo na železniških vlakih trajno luč, ki bi drugače ugasnila, teh ne bi bilo. Zato pa človek poveljuje božje stvarstvo, ki kar vidiš krog sebe v naravi ti je Bog le zato pravil, dal ti je zato potreben talent, da z njim lahko koristiš sebi in svojim kakor tudi lahko tisočim narodom. Pogled samo najpovejše vojaške naprave, ki ti poton elektrike kakor blisk najhujše utrdbe raznesejo. Vprašaj se vendar, zakaj vse to? Vodi da se s pomočjo elektrike piše, govori, v tovarnah dela, barke vzdiguje, svetli, užaga mine in bombe, vse razstrelne priprave, v zraku se vozijo oziroma letajo, celo pod morje električni vlak vozi, in v slučaju ognja se s pomočjo elektrike vrata na enkrat odprejo da se lahko ljudje rešijo, samo en pritisk na gumb, je že storjeno.

Da, dragi, ali ne bi naša pokrajina bila mnogo več vredna, ako bi se to podjetje uresničilo? Koliko rajnih travnikov bi se lahko zboljšalo in osušilo oziroma namakalo s pomočjo električnega toka? Koliko strojev bi se pri kmetu gnalo, ki se zdaj morajo dragi kupiti? Luč kako lepa, varna proti ognju in ceni, da bi bila! Denar ki ga kmet sploh potrebuje, bi se na lažji način dosegel, ker bi že podjetje samo na sebi privabilo več odjemalcev za kmetse prideleke semkar, tudi podjetje samo bi potrebovalo za svoje ljudi več živil, in s tem ako se več zahteva je tudi vse dražje. Koliko novih podjetij bi se lahko ustanovilo, ko se zde vsak motorjev boji, ker so predragi. Kako priičen da bi bil prevoz z električnim vozom v Ptuj, Maribor in drugod, koliko poljskih še dozdaj v našem kraju nepoznanih strojev bi delalo zunaj na polju samovoljno brez ljudi, le da bi bil en vodja, ki bi stroje razvrstil. Mekarne, kako lahke bi bile, ko bi se površje zemlje zboljšalo in boljša goveda nastavila. Ljudje ne bi šli v Ameriko in drugod, ker bi doma imeli dovolj zaslužka in dela. Kmet pa bi si na lažji način obdelal svoja polja in prej poton električnega toka, ko pa zdaj ko se sm ubija, mladež pa mu odide. Zato prijatelji, ne bodi neprotentem temu podjetju, ko pridejo ljudje, ki imajo na pod palcem, da ne samo sebi, ampak predvsem tebi in tvojim potomcem koristijo, da bo te lažje stal; bodi hvaležen Bogu in spoznavaj njegovo stvarstvo v prirodi, misli kako je to mogoče, ko človek naravne zakone sebi in prid obrača, ko mu je dal talent da z njim dela in s tem spoznava in povečuje Boga ter ima s tem tukaj neka nebesa oziroma veselje!

Prof. dr. pl. Leube v Würzburgu piše: Sodi ti po izkušnjah, ki sem jih pridobil na moji kliniki, učinkuje naravna Franc Jožef-ova grenčica zanesljivo odvajajoče in ne povzroča nikakih težko. Še celo, kjer se je zavživala v dražljivih črevesih, je „Franc Jožef-ova“ voda dosegla odvajanje brez bolečin.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom pričelo se je zopet novo četrletje in usojamo si tedaj cenjene čitatelje na naročbo vabiti.

„Štajerc“

je največji in najcenejši ter najbolj razširjeni tednik v slovenskem jeziku. Brez ozira na desno in levo koraka vedno svojo pot naprej in ta pot je: boj vsem izkoriščevalcem in zapeljivcem ljudstva in naprej za gospodarsko zboljšanje! Treba pa je pri temu, da se

naroči

vsakdo ta velepotrebni list. Čimveč naročnikov dobimo, temvečji bode i list. Naročnina je tako malenkostna, da si jo lahko vsakdo dovolil. Tudi priporočamo toplo

inzeriranje

v našem listu, ki je gotovo jako uspešno.

„Štajerca“ v vsako napredno hišo!

Uredništvo in uprava.

Loterijske številke.

Gradec, dne 14. oktobra: 51, 62, 81, 15, 67.
Trst, dne 7. oktobra: 85, 47, 90, 14, 30.

Zobna kréma

KALODONT
Ustna voda 40

„Titania“

brzoparilnik za živinsko krmo

Vsaka kurjava porabljiva.

70% prihranjenje kurjave.

Išče se zastopnike. Zahtevajte cenike.

Glavno zastopstvo za Štajersko: Franc ASEN, Gradec Mariengasse 22.

je čist iz kovanega železa in železne pločevine, zaradi tega nepokvarljiv.

Nenavadno hiter razvitek pare.

Pošiljamo na poskušnjo.

Titania-Werke, Wels 135. Zg. Avstr.

Največja specialna tovarna parilnikov na Avstro-Ogrskem.

Avstrijska gospodinja je na glasu radi svoje spretnosti v kuhinji in varčnosti v gospodinjstvu. Ni se torej čuditi, da so se pri njem kocke tako hitro vdomačile pri nas. Kajti z njo se najlažje in najvarčneje pripravi čisto meso, čisti denarje, čas in delo in poleg tega so izredno okusne. Način uporabe je iz najboljšega mesnatega ekstrakta in vsebujejo tudi popoln sol in dišave. Treba jih je samo z vrelo vodo politi in že potem pripravimo delikatna goveja juha. Kadar kupujete, pazite vedno na ime Maggi in varstveno znamko zvezdo s križcem.

Naša klima povzroči dostikrat prehlajenje. Tudi najlažje se lahko zalega naj se takoj preumaga, da ne nastanejo resnejše bolezni. Tudi pri prehladih, lahko prebavljiv, zdravniško gorko pripravljeno zdravilo sredstvo je Thymomel Scillae apoteke B. Fragner v Pragi, ki jo dobi za K 2-20 skoraj v vsaki apoteki. Pazi natanko na ime Thymomel Scillae!

Po zdravniških poročilih obnese se pri revmatizmu, gihti in drugih izborno sredstvo Contrheuman, ki vstavi bolečine, odvrne otekline in napravi celenke zopet gibne (glej inzerat!).

Čisto sredstvo za zobe v tubah, kakor je Sarg'ov kalodant, je zdravniško priporočila, ker neoparabljivi ostanek vedno ostane v novi stani in je obvarovan od umazanija po prahu itd., kar pri zobnih praških. Poleg aromatičnih dodatkov obsega kalodant tudi dodatke glicerina, ki nima kislih lastnosti in tudi ne škoduje ne zobni substanci, ne mesu. Sicer pa dokazano, da je kalodant zelo učinkovit.

Stalni zaslužek! Mašina za hitro strikanje „Patentheil“ izdelal Karol Wolf, Dunaj, Mariahilf, Nelkengasse 1/06. Pridana in zanesljiva v vsaki hiši.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil, da v svrhu temeljite izobrazbe viničarstva in kulture ameriških trt in v namenu sadno-drevesne šole, v nasajenju sadnih vrtov ter ravnanju z istimi, od leta 1912 priredi

viničarski tečaj

si na:

1. deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru;
2. deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu;
3. deželni viničarski šoli v Zgornji Radgoni;
4. deželni viničarski šoli v Skarjavci pri Konjicah.

Ti tečaji pričnejo s 15. februarjem končajo s 1. decembrom 1912.

V Mariboru se sprejme . 14,
„ Zg. Radgoni se „ . 16,
„ Leibnitzu „ „ . 26,
„ Skalic „ „ . 12

sestniških in viničarskih sinov.

Ti dobijo na imenovanih zavodih priložno stanovanje, polno hrano poleg tega mesečne plače 8 kron.

Izobrazba v teh tečajih je v prvi stvari praktična in le v toliko tudi teoretična, v kolikor je to za preddelavce in samostojne viničarje neobhodno potrebno.

Po končanem tečaju dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabljivosti.

V svrhu sprejema v enega teh tečajev naj prosileci svoje koleka proste pismenice do najkasneje 6. januarja 1912 posredujejo deželnemu odboru odpošljejo.

V teh prošnjah je izrecno opomniti, da katero preje imenovanih viničarskih tečajev želi prosilec vstopiti; priložiti je v prošnji:

1. dokazilo o končanem 16. letu izobrazbe;
2. mravnostno spričevalo, ki mora biti od župnijskega urada potrjeno;
3. zdravniško spričevalo, da prosilec ne bolega na kakšni nalezljivi bolezni;
4. odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilec zavezati, da od 15. februarja do 1. decembra 1912 nepretrgano v tečaju ostanejo in da se vsem potrebam se tikočim predpisom deželne strokovnih organov pokorijo.

Gradec, 10. oktobra 1911.

Štaj. deželnega odbora:
Edmund grof Attems I. r.

Skrbne matere

ne čakajo, da se pri njih ljubečih iz lahkega kašlja resnejša bolezen razvije, temveč dajo v takih slučajih otroku takoj zdravniško priporočilo, dobro okusno sredstvo proti kašlju

Thymomel Scillae

Izd-lovanje in glavna zaloga
B. Fragnerjeva apoteka
c. k. dvorni literanti
Praga III, st. 203.
Prosimo, vprašajte Vašega zdravnika!

1 steklenica 2 20 K. Po pošti franco pri naprej plačilu 2 90 K. 3 steklenice pri naprej-plačilu 7 — K. 10 steklenic pri naprej plačilu 20 — K.

Pozor na ime preparata,
izdelevalca in na var-
stveno znamko!

Zaloga v apotekah. V Ptujtu pri apoteki Ig. Behrbalk in H. Molitor. 967

Proda se takoj zaradi bolezni

dobra gostilna

v mestu in je zraven 5 oralo v zemlje; poslopje je vse novo zidano; kdor ima veselje, naj se hitro oglasi; prodaja se vse, kakor leži in stoji. Vpraša se pri g. Francu Ferk, Slovenji Gradec.

Pridni, trezni 969

viničar

se sprejme s par delavskimi močmi za večji vinograd v bližini Poličan. Razumeti se mora viničar na nove nasade in ekonomijo. Več pri g. Aleksandru Gründner Rečje pri Konjicah.

Ugodni nakup

zidane hiše s hlevom, kletjo in drvarnico, 2/1, joha rodovitne zemlje, obstoječe iz sadnega vrta, brajd, vrta za zelenjavo, 1/1, uro od postaje Heče (Kötsch); cena 3.700 K. Naslov pod števil. 300 na upravo „Stajera.“

Zasluzek!

2-4 K na dan in stalno skoci prevzetje lahke strikanje doma. Eдино moja mašina za hitro strikanje „Patentheil“ ima izkušene jaklene dele, strika zanesljivo, novice, modne in športne izdelke. Predz. nepo- trebno. Poduk zastoj. Oddaj- ljenost nič ne stori. Troški mali. Pisarna garanc., trajne službe. Neovdvisna eksistenca. Prospekt zastoj. Podjetje za pospeševanje domačega dela, trg. sodn. protokol. Karl Wolf, Danaj, Mariahilf, Nelkengasse 1/06.

Na obroke

Moja razp. hiša na obroke proda, da dobi po vsej državi kupece, velikanske množine v zlatih verižicah in krasnih urah brez zvišanja cen. Ozodam takoj za 14 K prvoraz. pravo srebrno remonituro s 3 sreb. pokrovi, ploščo, krasno gravirana, in eno 14 kar. zlato verižico mod. pancerpagon, c. k. punc. 60 gr. težka za 140 kron, samo 4 K na mesec za uro in verižico. Dopolnje se povsod po povzetju prvega obroka 14 K. Goldwarenhaus Lechner, Landenberg št. 99.

2 pridna 894

kolarska pomočnika

dobita takoj službo pri Jos. Morigg, kolarski mojster, Lana b. Meran, Tirolsko.

Proda se

malo posestvo,

novi zgradba, v Šesterzah, pol joha vinograda, hosta, nekaj orane zemlje, vsakovrstno drevje, dve njivi. Več pove uprava „Stajera.“ 934

Franz Schönlieb,

Gewehrfabrikant und Feinbüchsenmacher Ferlach (Kärnten). Direktni nakupi vir mod. lovskih pušk, lancestre-pušk, (Büchflinten) od K 58 — naprej. Popravila, prenesedne strokovnjakso, zlasti nove cevi z nedosežnim uspehom in nove safte. Il. ceniki brezplačno. 564

Na pljučah in vratu

trpeči, astenatik in v goitancu bolani!

Kdor hoče svojo pljučno ali vratno bolezen, celo najhušo, svojo astmo, pa če je še tako zastarela in skoraj nevzdržljiva, enkrat za vselej odpraviti, ta naj se obrne na A. Wolfsky, Berolin N. Weissenburgerstr. 79. Tisocel zahval so jamstvo za veliko zdravilno moč njegove kure. Brošura zastoj. 837

Učenec

se sprejme v trgovini železa, stavbenega in špeceriskega blaga ter deželnih produktov Alois Matschek, Maribor, Triesterstrasse 23-25. 927

Čevljarški pomočnik,

dober delavec, za stalno delo, in učenec se takoj sprejmeta pri g. Mathias Lorentschich, Sv. Lenart slov. gor. 972

Zastopniki in potniki!

Za obisk privatnih kupcev z blagom (tuhom) za gospode in dame se prosi vsiki proviziji, pozneje tudi proti fiksimu sprejmejo pri prvi razp. tuha. Ponudbe pod „Weltfirma 92426“ na ekspedicio anonc 961 M. Dukas Nflg. Dunaj I./I.

Grazer Kasse 3

(r. G. m. b. H.), Graz, Herren-gasse Nr. 11. verleiht Geld — auch in grösseren Posten — rasch, ohne Vermittler-provision, ohne Lebensver-sicherungszwang und ohne Zwang zu Gehaltsvormerkungen bei mässiger Verzinsung gegen Bürgschaft oder gegen Gehele-abzug mit Lebensversicherung, oder gegen gründliche oder sonstige entsprechende Sicherheit im Personkredit-zweig zur Rückzahlung in Wochenraten (von wöchentlichen mehreren zugleich gezahlt werden können), so dass das Kapital in 5 oder in 10 oder 15 Jahren rückgezahlt wird, im allgemeinen Zweig; aber in beliebiger vereinbarenden Frist. Schuldscheinverfassung unentgeltlich. Schnellste Erledigung. Anzahlung der Vor-schüsse nach Herstellung der Sicherheit sofort. Drucksorten-versand.

Dva učenca z dobrimi

spricvali iz boljše hiše se sprejmeta pri g. Franz Schosterich, trgovcu v St. Vidu pri Ptujtu. 954

Trgovski pomočnik

(Handlungs-Gehilfe) v nemškem in slovenskem jeziku zmodan, priden, zvest in delaven, najde dobro službo v trgovini z manufakturnim blagom L. F. Slawitsch & Heller, Ptuj. 962

Učenec,

zmoen nemškega in slovenskega jezika, sprejme se takoj v špecerijski trgovini V. Schul-hnk v Ptujtu. 983

Nikdo ne trpi

rad na revmatizmu, gihtu, nevralgiji, ozeblini itd. in vendar se dobi se ljudi, ki so kar prekomodni, da bi si nabavili priznani, zdravniško priporočani

CONTRHEUMAN

besedna znamka za (Mentholo salicylizirani izvleček kostanja), ki za hitro pomirjenje in vstavljenje bolečin, odstranjenje oteklin in zopetno vstavljenje gibčnosti členkov ter odstranjevanje čutov (Kribeln) presenetljivo sigurno vpliva pri obkladkih, obrišanju in masiranju.

1 Tuba 1 krono.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. Fragnerjevi apoteki

c. k. dvorni literanti, Praga III, st. 203

1 Tuba 1 krono.	1 Tuba 1 krono.
Pri naprej-plačilu K 1 50 se 1 tuba	” ” 5 — ” 1 tuba
” ” ” 5 — ” 1 tuba	” ” 9 — ” 10 ” } franco pošlje
” ” ” 9 — ” 10 ”	

968 **Pozor na ime preparata in izdelovalca!**
Zaloga v apotekah. V Ptujtu apoteka f. Behrbalk in H. Molitor.

894

Karl Weil Dunaj,

V. Wiederhauptstr. 115

Aparat za vžiganje

(Cereisenfeuerzeug), najboljša priprava za vžiganje, ki vedno funkcioniira, 1 K 20 h za en kos. Fino izpeljani nastavki za cigare ali cigarete iz imit. kosti 60 vin. za en kos. Slika ki se v temnosveti: dunajski razgled, z okvirjem 1 K 50 h, brez okvirja 1 K. Pošlje po povzetju ali naprej plačilu iz Dunaja. Iščejo se povsod zastopniki. 980

Hisa

na Bregu pri Ptujtu, zelo blizu mesta z lepim vrtnom in pri- liknamo se prodaja. Poizvedba pri Tereziji Kakovec, Breg pri Ptujtu, števil. 15. 921

Krepki, pridni

hlapec,

kakor nežna, dostojna hišinja,

ki zna prati, peglati in šivati, se takoj sprejmeta pri Jos. Ornig v Ptujtu. 976

Tisti kmet, ki ima

pristno slivkovo

za prodati, naj se oglasi. Na-slov: Obstweihandlung Dunaj VII, Lindengasse 33.

Učenec za barvarijo in učenec za trgovino z manufakturo,

zmoezna nemščine in sloven- ščine v besedi in pisavi, se takoj sprejmeta pri Ferd. Ströss. Ptuj. 971

Suhe jedilne gobe, ja-boljaka, orehe

kupi v vsaki množini, sveže gobe, žilje vseh vrst, fižol po najvišji cenah. Oskar Moses, Ptuj, Draugasse poleg Wtv. Pirich; filijaka Ragoznica št. 21. 970

in se več si lahko vsak človek v vsaki občini na dan zaslužiti, kopni pozna dobro vse občane; biti mora pošten, trpljenja ni nobenega. Ponudbe naj se pošljejo na upravo „Stajera“ pod siro „Zadovoljnost“, z 2 znamkoma po 10 vinarjev za odgovor. 952

Nikdo ne trpi

rad na revmatizmu, gihtu, nevralgiji, ozeblini itd. in vendar se dobi se ljudi, ki so kar prekomodni, da bi si nabavili priznani, zdravniško priporočani

CONTRHEUMAN

besedna znamka za (Mentholo salicylizirani izvleček kostanja), ki za hitro pomirjenje in vstavljenje bolečin, odstranjenje oteklin in zopetno vstavljenje gibčnosti členkov ter odstranjevanje čutov (Kribeln) presenetljivo sigurno vpliva pri obkladkih, obrišanju in masiranju.

1 Tuba 1 krono.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. Fragnerjevi apoteki

c. k. dvorni literanti, Praga III, st. 203

1 Tuba 1 krono.	1 Tuba 1 krono.
Pri naprej-plačilu K 1 50 se 1 tuba	” ” 5 — ” 1 tuba
” ” ” 5 — ” 1 tuba	” ” 9 — ” 10 ” } franco pošlje
” ” ” 9 — ” 10 ”	

968 **Pozor na ime preparata in izdelovalca!**
Zaloga v apotekah. V Ptujtu apoteka f. Behrbalk in H. Molitor.

Zdaj imate priložnost da si priskrbite zimsko blago.

Nam se je posrečilo še kupiti zimsko blago po nizki ceni in to priložnost ponujamo tudi vam!

Pridite v našo veliko trgovino in si pogledjte blago in ceno, ta trud se vam bo izplačal.

S tem se vam priporočamo

L. F. Slawitsch & Heller, trgovci v Ptuj

960

Ura za verižico!

1 ura samo za K 1-90.

Zaradi nakupa velikih množin ur razpošilja spodaj stoječa eksportna hiša: eno krasno pozlačeno, 36 urno preciz. anker-uro z lepo verižico za samo K 1-90, kakor tudi 3 letno pismeno garancijo. Pošilja po povzetju **eksportna hiša ur F. Windisch, Krakova St. U.**

NB. Za kar ne dopade, denar nazaj.

Razglas.

978

Okrajna šparkasa v Rogatcu

določila je obrestno mero za vloge takole:

Za obstoječe vloge brez razlik visokosti od 1. januarja 1912 naprej . . . . . 4 $\frac{1}{2}$ %;

Za nove vloge od 1. novembra 1911 naprej . . . . . 4 $\frac{3}{4}$ %;

zadnje pa pod pogojem, da se jih na najmanje 2 mesečno odpoved veže.

Okrajna šparkasa v Rogatcu,
dne 10. oktobra 1911.

Ravnateljstvo.

Služkinja

se išče za službeni nastop s 1. novembrom 1911 pri oskrbniku hiralnice v Vojniku. Potrebno je znanje nemščine, vrtnega dela in nekaj kuharije. Mesečna plača 12 K. 979

Malo posestvo

z gostilniško koncesijo v večjem kraju, 10 minut od železniške postaje na okrajni cesti poleg prostora za živinski sejem, obstoji iz 2 hiš, 1 goveji in 1 konjski hlev, svinjaki, kegljišče, 6-7 oralov zemljišča, in nj. 3 orale dobro plodonosnega vinograda, — se za K 13.000, to je trinajsttisoč kron prodaja. Več pove **Vincenz Prescheren**, posestnik v Poličanah. 977

Oženjen majer

s štirimi delavnimi močmi se išče v prav dobro in stalno službo; nastop do 1. novembra pri

Janezu Pavalec,
Maribor, Tegetthoffstrasse št. 83.

Čitajte

dne 29. oktobra 1911 v tem listu natančneje pogoje o

razpisu Ceres-daril v znesku K 30.000!

Mesto 16kron samo 6 kron! 881

SHUTZ-MARKE

Vsled cenega priložnostnega nakupa večje fabrike ur prodam svojo originalno kovinsko „Gloria“ srebrno rem. uro dvojni mantelj, 36 urno izvrstno remontoar - anker - kolese, teče v kamenju, krasno lepo obišje, tri lepi manteljni z grbom, graviranjem konja, jelena ali leva, dokler traja zaloga, za smešno ceno **6 kron za komad.**

Primerna kovinska „Gloria“-srebrna verižica s privescem 1 K. 3 leta pismena garancija. Pošlje po povzetju eksportna hiša ur

Max Böhnell, Dunaj IX., Margarethenstr. 27/25.
(Svarilo! Vsaka originalna „Gloria“-ura ima zgorajšeno varstveno marko in naj se cenejše slabše ponaredbe zavrne!)

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba užigalic. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah „Štajerčeve užigalice“! Glavna zal. firma brata Slawitsch v Ptuj.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelji!

1 kg sivih šlisanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg najfinjših snežno-belih, šlisanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flauma (Daunen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinjši prsi 12 K. Ako se vzame 5 kg, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega rdečega, plavega belega ali rumenega nankinga, 1 tuhent, 180 cm dolg, 120 cm širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm dolga 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flannastim perjem za postelje 16 K; pol-danne 20 K; danne 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne tuhne, 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 79, 17 K 80, 21 K; glavne blazine 90 cm dolge, 70 cm široke 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje tuhne iz močnega, pisanega gradla 180 cm dolge, 116 cm široke 12 K 80, 14 K 80. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava franko dovoljena. Kar se ne dopada denar nazaj.

S. Benisch, Deschenitz Nr. 716.
Češko bogato ilustrirani cenik gratis in franko. 769

Gračina Gamsenegg, pošta Gutenstein,
Koroško sprejme:

1 majer (ev. oženjen) mesečna plača K 22.—
1 konjski hlapce " " " 20.—
2 hlapca za govedo " " " 16.—
1 svinjska dekla " " " 14.—
Vsi prosto stanovanje in hrano. Vstop v službo s 1. januarjem 1912. Več pove **mestna posredovalnica služb v Ptuj.** 965

Ceno Posteljno Perje

1 kila sivega šlisanega K 2.—, boljšega K 2-40, pol-belih prima K 2-80, belega K 4.—, prima mehkega kot danne K 6.—, veleprima K 7.—, 8.— in 9-60. Danne, sive K 6.—, K 7.—, bele prima K 10.—, prsi flaum K 12.— od 5 K naprej franko.

gotove napolnjene postelji

iz tesno-nitnega, rdečega, plavega, rumenega ali belega lina (Nanking), 1 tuhent ca. 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 glavnima blazinama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, dovolj napolnjene z novim sivim flannastim in trajnim posteljnim perjem K 16.—, pol-danne K 20.—, danne K 24.—, Posamezne tuhne K 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, Posamezne glavne blazine K 3.—, 3-60, 4.—, Tuhne 200x140 cm velike K 15.—, 18.—, 20.—, Glavne blazine 80x70 cm velike K 4-50, 5.—, 5-60. Spodnje tuhne iz najboljšega posteljnega gradla 180x116 cm velike K 13.— in K 15.— pošlja po povzetju ali naprej plačilo

Max Berger, Deschenitz št. 344/a (Böhmerwald).
Brez rizike, ker je izmenjava dovoljena ali se vrne denar. Bogato ilustr. cenik o posteljnem blagu zastoji. 738

Najlepše prašičke!
Najkrepkejše živali!
Najplodovitejše plemske svinje!
Najizdatnejše pitane prašiče!

cenik brezplačno od **fabrike živalskih krmil Fattinger & Co. z. z. o. l.** Inzersdorf pri Dunaju. 808
Čez 3.000 priznanj, več kot 350 prvih dobitkov.

Vinogradniška zadruga (Weinbaugenossenschaft) v Ptuj

kupuje vinski mošt
po najvišjih cenah. 974

Stajerc
petek, c
nasle
Naročni
strijjo :
3 kron
leta raz
sko 4 K
leto; za
za celo
Amerik
za drug
računi
rom na
nine. N
čati nap
štev. se
Uredni
ništvo
Ptuj, s
slo
S
Ita
T
polju
edino
sednik
sne
s
B
se je
Turčije
ravno
bi se
svoji
čiji
(A vs
stila
naša
sporaz
vars
teji
rom
jad r
balk
ostane
resno
od go
bala,
na B
vsak
skem
T
nem p
It
točk
16. t
se nis
bojih
se tur
N
Ros
mestn
amret
jesens
glico
I
Glej s
mel in
Mehk
bojijo,
ednak
pravil
delavn
ali v
v več
A
ljudi
pripov
gotcev
sarja